

Nr 13

Kulturutskottets betänkande med anledning av propositionen 1974:41 angående 1975 års verksamhetsbudget för det nordiska kultursamarbetet m. m. jämte motion.

Propositionen

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen 1974:1 bilaga 10 under punkten 15 (s. 451) beräknat medel för nedannämnda ändamål har Kungl. Maj:t i propositionen 1974:41 (utbildningsdepartementet) föreslagit riksdagen att

1. godkänna den av Nordiska ministerrådet föreslagna budgeten för nordiskt kulturellt samarbete år 1975 om 38 656 000 danska kronor,

2. till Nordiska samarbetsprojekt m. m. för budgetåret 1974/75 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 13 331 000 kr.

I det år 1971 ingångna avtalet om nordiskt kulturellt samarbete ingår bestämmelser om en gemensam verksamhetsbudget för kultursamarbetet. Nordiska ministerrådet fastställde den 18 mars 1974 ett förslag till budget för år 1975. I propositionen begärs medel för att täcka den svenska andelen av denna budget. Vidare ges en kort översikt över vissa viktigare åtgärder inom det nordiska kultursamarbetet under år 1973.

Motionen

I motionen 1974:1775 av herr Wikström (fp) hemställs att riksdagen uttalar att den svenska regeringen bör verka för ett i förhållande till tidigare år oförändrat anslag till Nordiska sommaruniversitetet.

I motionen anføres att det belopp om 500 000 danska kronor som för Nordiska sommaruniversitetets verksamhet upptagits i Nordiska ministerrådets förslag till verksamhetsbudget för år 1975 innebär en nedskärning av hittillsvarande anslag.

Motionären anser det nödvändigt att sommaruniversitetet tilldelas ett anslag som ger organisationen rimliga betingelser för fortsatt verksamhet. Ytterligare medel för år 1975 bör — såsom skett för år 1974 — enligt motionären garanteras genom ianspråktagande av medel som står till ministerrådets disposition. I 1976 års verksamhetsbudget bör det sålunda ökade anslaget indexmässigt räknas upp.

Utskottet

Ministerrådets förslag till budget för nordiskt kulturellt samarbete år 1975 innebär jämfört med den för år 1974 godkända budgeten en ökning med ca 14,7 procent. Utskottet har noterat att förslaget — förutom ökningar som är hänförliga till pris- och löneomräkningar m. m. — medger en viss aktivitetsökning. Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner den av ministerrådet föreslagna budgeten om 38 656 000 danska kronor.

I en till propositionen fogad bilaga redovisas en sammanställning av ministerrådets förslag avseende de i verksamhetsbudgeten ingående ändamålen. Sedan parlamentsbehandling av budgetförslaget ägt rum i de enskilda nordiska länderna avses 1975 års budget bli fastställd i slutet av innevarande år. I anslutning till denna upplysning uttalar departementschefen att ministerrådet vid fastställandet inom den överenskomna ramen bör kunna göra de ändringar i förhållande till förslaget som krävs av under mellantiden eventuellt uppkomna omständigheter. Utskottet har ingen erinran mot detta.

Det i motionen 1974:1775 framställda yrkandet rör ett i verksamhetsbudgeten upptaget ändamål, nämligen Nordiska sommaruniversitetet. I den nämnda bilagan till propositionen har anslaget för denna verksamhet upptagits med ett i förhållande till 1974 års anslag oförändrat belopp om 500 000 danska kronor. Enligt motionen innebär detta i realiteten en nedskärning, då ett tilläggsanslag anvisats för år 1974 genom att 300 000 danska kronor utgått ur medel som står till ministerrådets disposition.

Utskottet har erfarit att ämbetsmannakommittén, som under ministerrådet leder det nordiska kultursamarbetet, tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att utvärdera Nordiska sommaruniversitetets verksamhet. Gruppens arbete avses vara avslutat sommaren 1974.

Det i propositionen redovisade förslaget till verksamhetsbudget har — i enlighet med en med Nordiska rådet träffad överenskommelse — fastställts efter överläggningar mellan ministerrådet och Nordiska rådets kulturutskott. För år 1975 har i anslagsframställningar m. m. begärts i runt tal 48,4 milj. danska kronor. Efter beredningen uppgår budgetförslaget som tidigare nämnts till ca 38,6 milj. danska kronor. Utskottet anser inte att den svenska riksdagen beträffande ett av de i budgeten ingående anslagsbeloppen bör göra uttalanden av den art som yrkas i motionen. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt anförts om verksamhetsbudgeten för år 1975 avstyrker utskottet motionen 1974:1775.

I propositionen föreslås att den svenska andelen av den nordiska budgeten fr. o. m. budgetåret 1974/75 sammanförs under ett förslagsanslag, benämnt Nordiska samarbetsprojekt m. m. Utskottet har ingenting att erinra mot detta och tillstyrker också vad som i övrigt anförts och föreslagits beträffande anslagsberäkningen för budgetåret 1974/75.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner den i propositionen 1974:41 angivna, av Nordiska ministerrådet föreslagna, budgeten för nordiskt kulturellt samarbete år 1975 om 38 656 000 danska kronor,
2. att riksdagen till *Nordiska samarbetsprojekt m. m.* för budgetåret 1974/75 under åttonde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 13 331 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionen 1974:1775.

Stockholm den 2 maj 1974

På kulturutskottets vägnar

GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Andersson i Lycksele (s), Nilsson i Agnäs (m), fröken Sandell (s), herrar Sundman (c), Leander (s), fru Fränkel (fp), herrar Green (s), Eriksson i Ulfshyn (c), fru Mogård (m), herrar Sörenson (s), Norrby (c), fru Ryding (vpk), fröken Eliasson (c) och herr Alsén (s).

Särskilt yttrande

av herr Sörenson (s):

Nordiska sommaruniversitetet (NSU) har sedan 1950 bedrivit en på flera sätt unik forsknings- och kontaktverksamhet avseende tvärvetenskapligt tankeutbyte mellan etablerade forskare och studenter. I växande grad har denna verksamhet under senare år även öppnats för icke-akademiker. Det senare kan tänkas få ökande betydelse i takt med den inom hela Norden stigande folkbildningen, som initieras genom de nordiska ländernas relativt likformiga utbildningssystem. NSU:s verksamhet har fram till och med 1973 finansierats genom direktanslag från länderregeringarna. Successivt steg därvid den totala anslagssumman fram till 1973, vilket år den uppgick till 1,05 milj. danska kr. vartill kom ett särskilt anslag om 80 000 kr. till organisationens tidskrift *Nordiskt Forum*. 1974 infördes NSU under den gemensamma budgeten för det nordiska kultursamarbetet, vilket hälsades med tillfredsställelse av ansvariga och verksamma inom NSU. Härav följde emellertid en nedskärning av NSU:s anslag från 1,13 milj. kr. 1973 till 0,8 milj. kr. 1974. I nästa års gemensamma nordiska verksamhetsbudget har gjorts en ytterligare nedskärning till 0,5 milj. kr. Med hänsyn till den verksamhet NSU bedriver och då länderregeringarna inte tidigare bedömt det så, finner jag det allvarligt om organisationens inordnande under den gemensamma budgeten skulle innebära att NSU:s möjligheter till aktivitet skulle komma att samvariera med mer eller mindre tillfälliga opinioner inom Nordiska rådet.

